

Motion till riksdagen 2007/08:Ub274

av **Carina Hägg (s)**

Grund- och fortbildning för lärare i ämnet sex och samlevnad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk lärarutbildning i sex och samlevnad.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att uppdra åt Skolverket att regelbundet granska och utvärdera sex- och samlevnadsundervisningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att uppdra åt Myndigheten för skolutveckling att granska, stimulera och sprida forskning och kunskap om sex- och samlevnadsundervisning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fortbildning i ämnet sex och samlevnad för personalgrupper inom förskola, skola och vuxenutbildning.

Motivering

Skolans undervisning i sex och samlevnad är ofta föremål för debatt. Skolverkets granskning 1999 visade att kvaliteten skiftar kraftigt mellan och inom skolorna. Det gör att likvärdigheten i den undervisning som eleverna enligt skollagen ska få undergrävs. Exempel på kritik är att undervisningen har en biologisk slagsida eller förbigår frågor om genus, liksom om smitt- och graviditetsskydd, och att HBT-elever (HBT = homo-, bi-, transpersoner) inte känner sig inkluderade i undervisningen. Eleverna efterlyser mer av samtal.

Statens folkhälsoinstitut tar upp betydelsen av sex- och samlevnadsundervisning i de av regeringen fastställda Folkhälsomålen (folkhälsomål 8). Regeringen anger själv att det är viktigt att värna om de framsteg som har gjorts inom sex- och samlevnadsundervisningen. Ändå sker lite för att stärka under-

Fel! Okänt namn på

visningen. Sex- och samlevnadsundervisningen är det enda kunskapsområde i skolan där man för närvarande inte behöver någon utbildning alls.

Sex- och samlevnadsundervisningen blev obligatorisk 1955. Sverige var då pionjärland och först i världen med obligatorisk sexualundervisning i skolan. Men trots ett 50-årigt obligatorium i skolan visar undervisningen både i grundskolan och på lärarutbildningarna stora brister. På ungefär hälften av lärarutbildningarna får inte studenterna någon undervisning i kunskapsområdet sex och samlevnad. Endast runt sex procent av lärarstudenterna får sådan undervisning, trots att ämnet enligt läroplanerna (Lpo 94 och Lpf 94) ska vara ämnesövergripande.

Bristen på sex- och samlevnadsundervisning får konsekvenser. De senaste åren har antalet sexuellt överförbara sjukdomar ökat i Sverige, i synnerhet förekomsten av klamydia. År 2005 smittades 33 000 personer med klamydia, de flesta i åldrarna 15 till 24 år och i år räknar Smittskyddsinstitutet med en ökning till 40 000 nya fall. Även andra sjukdomar såsom syfilis och gonorré har börjat spridas igen i Sverige.

Samtidigt översvämmas barn och ungdomar av kommersialiserad sexualitet. Sexualitet, kön och samlevnad måste finnas med i såväl grundutbildning som fortbildning för personalgrupper inom förskola, skola och vuxenutbildning.

För att skolan ska kunna leva upp till läroplanen och för att alla elever ska få en kvalitativt god sex- och samlevnadsundervisning måste ämnet bli obligatoriskt även på lärarutbildningen. Lärarna har rätt att känna sig trygga i sin pedagogiska uppgift och eleverna har rätt att känna sig trygga med att de har kompetenta lärare i ämnet. Vi måste förbättra förutsättningarna för skolorna att kunna genomföra en undervisning av hög kvalitet. Givetvis är en hög kompetens hos lärarna avgörande för kvaliteten.

Fortbildning, forskning och metodutveckling inom kunskapsområdet sex och samlevnad är väldigt eftersatt. Sex- och samlevnadsundervisning är ett kunskapsområde med specifika förutsättningar, precis som andra ämnen i skolan. Verksamma lärare/pedagoger måste få tillgång till ny kunskap baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det finns i dag inte någon sådan samling eller strategi för hur det ska gå till.

Andra åtgärder för att stärka grund- och gymnasieskolans sex- och samlevnadsundervisning är att regeringen ger ett tydligt uppdrag till Skolverket att regelbundet granska och utvärdera sex- och samlevnadsundervisningen samt att ge Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att samla, stimulera och sprida forskning och kunskap om kunskapsområdet sex- och samlevnadsundervisning. Även behovet av kvalificerad fortbildning på universitetsnivå bör ses över.

Stockholm den 2 oktober 2007

Carina Hägg (s)